

Tescil No : 184
Koruma Tarihi : 23.02.2010
Başvuru No : C2010/006
Başvuru Sahibi : Gönen Belediye Başkanlığı
Başvuru Sahibinin Adresi : Atatürk Cad. Hükümet Meydanı Gönen Belediye Binası
Gönen Balıkesir
Coğrafi İşaretin Adı : Gönen İğne Oyası
Ürünün Adı : İğne Oyası
Coğrafi İşaretin Türü : Mahreç İşareti
Coğrafi Sınırı : Türkiye
Coğrafi İşaretin : Gönen
Kaynaklandığı Alan
Kullanım Biçimi : Markalama
Diğer bilgiler ektedir.

Teknik özellikleri ve denetim biçimi ekte verilen coğrafi işaret; 13.02.2014 tarih ve 28912 sayılı Resmi Gazetede ilan edilmiştir. 555 sayılı Coğrafi İşaretlerin Korunması Hakkındaki Kanun Hükmünde Kararname'nin 12 nci maddesi gereğince 23.02.2010 tarihinden geçerli olmak üzere tescil edilmiştir.

Tescil No : 184
Coğrafi İşaret : Gönen İğne Oyası

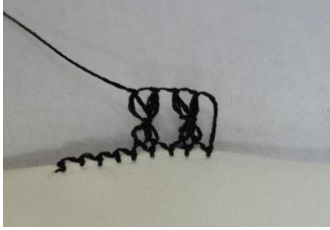
Ürünün Tanımı ve Ayırt Edici Özellikleri:

Oya, süslemek ve süslenmek ihtiyacıyla yapılan ve tekniği örgü olan bir el sanatıdır. İğne oyası iğne ile kumaş, kalın iplik ve zincir üzerine düğüm atılarak yapılan örgü türüdür. İğneye takılı ipliğin, oluşturulan küçük gözeneklerden geçirilip sıkıştırılması, düğümlemesi ile oluşan yüzeylerin iki veya üç boyutlu bir el işidir.

Oyacılık ve özellikle oya yapımı çok ince ve narin bir el işleri sanatıdır. İğne Oyası; turistik el sanatları grubuna giren ev ve süs eşyası türünden, takı ve süs amacıyla ağırlıklı olarak hanımlar tarafından kullanılan esteki ve sanatsal özelliklere sahip bir eşya türüdür.

Balıkesir Gönen Yöresinde iğne oyacılığı uzun yıllardır 7 yaşından 77 yaşına kadar pek çok bayan tarafından en ince ayrıntılarına kadar öğrenilmiş ve üzerinde uzmanlaşmış olan bir sanat, meslek ve iş türüdür.

Gönen İğne Oyasında iğne oyası temelini oluşturan Zürafa Tekniğinin üst üste çalışılması sonucunda oluşan kafes görünümündeki gözemesiz ilmik kullanılır. Diğer yörelerin tamamında üçgen (gözemeli) ilmik kullanılmaktadır. Bir diğer özellik ise yapılan tüm ürünlerde Zürafa üzerine, yörede Bacak olarak tanımlanan (Şekil A) görüntüde dik konumda yan yana sıralanmış fiyonklar uygulanır. Bacak figürü Gönen'de üretilen ürünlerin büyük çoğunluğunda kullanılmaktadır.

Şekil A

Üretim Metodu:

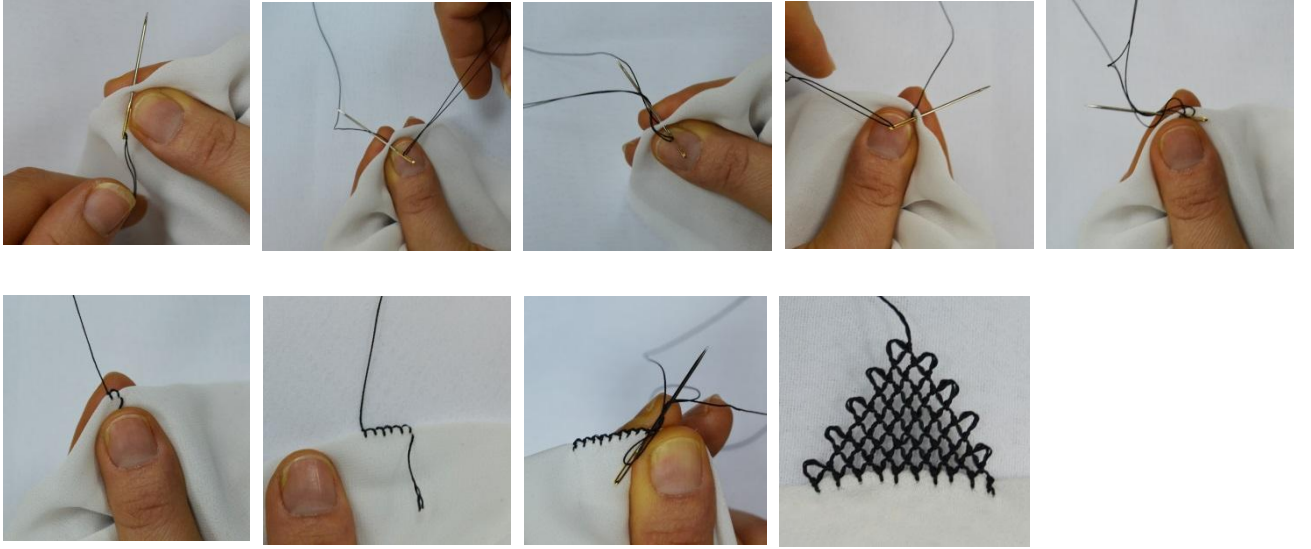
Oya yapımında tekniğe uygun araçlar kullanılır. İğne, ince ve uzun olarak çelik maddesinden üretilmiştir. Arkasında iplik geçebilecek deliği olan 5-7 cm boyundadır. Tığ, çelikten üretilmiş iğneden uzun ve daha kalın 10-13 cm boyunda çengeli olan bir araçtır. Makas, oya yapan kadının kullanabileceği en küçük uçların bile kesiminde kullanılabilecek ve çoğunlukla eğri ve keskin küçük nakış makasıdır.

Tescil No : 184
Coğrafi İşaret : Gönen İğne Oyası

Gönen İğne Oyası yapımında naylon, filoş, ipek, pamuklu ve polyester (sentetik) iplik kullanılmaktadır. Kullanılan oya iplikleri incelik ve kalınlık durumlarına göre 50-60 numaralı olabilmektedir. Naylon iplikle imal edilen oyalar uzun ömürlüdür, yırtılmaz, sökülmez ve kolay eskimez, istenilen renge boyanabilir. İmalı kolaydır. Filoş iplikle yapılanları yıkandığında buruşmaz, oyalar ise kendini çekmez, ütü istemez. İpek iplik ile oya ise en narin ve imali en zor olan üründür. Kullanıcıların en çok tercih ettiği üründür. Pamuk iplik ile imalat ise naylon ile yapılan imalata göre zordur. Kullanıcılar tarafından rengi (krem) nedeni ile tercih edilmektedir.

Kök, iğne oyasının ilk başlangıç noktası olup zürafanın tekrarı ile oluşur. Kök; iğne oyasında ana motifin oluşturduğu üçgen biçimindeki şekil veya kare ilmekli ara ya da yardımcı motiftir.

Kare ilmekli düğüm (zürafa) (Şekil B) yapımı işlem basamakları:

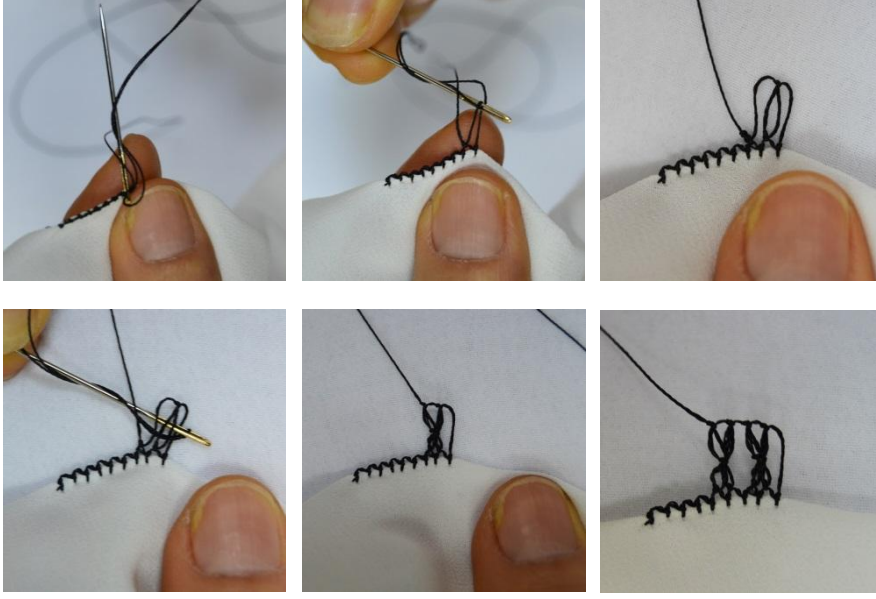

Şekil B

1. Kumaşı ikiye katlayınız, sol elinize alınız.
2. İğneye geçirdiğiniz ipliğin ucunu başlangıç noktasında, kumaşla işaret parmağı arasında tutunuz.
3. Zürafa derinliğine göre kumaşa önden batınız.
4. İpliğin başlangıç ucunu iğnenin üzerinden sağdan sola doğru geçiriniz.
5. İğnenin alt ucundaki çift kat olan iplikleri, iğnenin altından geçirerek sağa alınız.
6. İğneyi çekerek ilmeği sıkıştırınız.(bir ilmek yapılmıştır).
7. Yapacağınız oyanın özeliğine göre, yaptığınız ilmeğin aynısından 5-7 veya daha fazla yapınız.
8. Son ilmeğin ortasına bir ilmek yapınız.(Geriye dönüş).
9. Sırasıyla diğer ilmeklerin ortasına da ilmek atınız.
10. En son yaptığınız ilmeğin ortasına bir ilmek yapınız (Geriye dönüş).
11. Bu şekilde son ilmek kalıncaya kadar işleme devam ediniz.

Tescil No : 184
Coğrafi İşaret : Gönen İğne Oyası

Bacak (Şekil C) yapım işlem basamakları:

Şekil C

1. İpinizi bir zürafaya düğümleyiniz.
2. İpte bolluk bırakarak ikinci zürafaya ipinizi düğümleyiniz.
3. İlk sırada bol bıraktığımız ipin ortasında iğnenizi geçirerek üçüncü düğümü yapınız.
4. Üstte olan ipinizi kumaştaki işlem yaptığımız zürafanın yanındaki zürafaya düğümleyerek aşağıya ininiz.
5. İğnenizi dik konumda olan ipliklerin altından, ortasına gelecek şekilde geçirip düğüm yapınız.
6. İğnenizi yukarıdan en son uzun attığımız ipin üzerine düğümleyip bir tane bacak (fiyonk şeklinde) figürünü tamamlayınız.
7. Tekrar kumaşta bir sonraki zürafaya batmak suretiyle ikinci bacak figürü için işlemi başlatınız.

Denetleme:

Gönen Belediye Başkanlığının koordinatörlüğünde; T.C. Gönen Kaymakamlığı Halk Eğitim Merkezi ve Akşam Sanat Okulu Müdürlüğü ve T.C. Gönen Kaymakamlığı Kız Teknik ve Meslek Lisesi Müdürlüğü tarafından görevlendirilen teknik personeller tarafından ürünün ayırt edici özellikleri ve üretim metodu konusunda denetleme yapılacaktır.